

YARGITAY

9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2008/16805

Karar No. 2010/3978

Tarihi: 18.02.2010

İlgili Kanun / Madde

4857 S.İşK/57

1086 S.HUMK/344,356

- ***YEMİN TEKLİF EDEBİLECEK TARAF(KESİN YEMİN)***
- ***YEMİNİ YARGICIN TEKLİF ETMESİ(TAMAMLAYICI YEMİN)***
- ***YEMİN TEKLİFİNİN TÜZEL KİŞİYE YAPILMASI***
- ***YEMİN DELİLİNE DAYANMANIN KOŞULLARI***

ÖZETİ: Kesin yemin, ispat yükü kendisine düşen tarafın davanın halline etkili bir vakıanın ispatı için diğer tarafa teklif ettiği yemin olup, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 344 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir. Yemin teklif edecek taraf, ispat yükü kendisine düşen fakat iddiasını veya savunmasını ispat edememiş olan taraftır.

Hakimin teklif ettiği tamamlayıcı yemin ise 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 356.maddesinde düzenlenmiş olup; maddede yer alan "iddia olunan hususun kesin delillerle ispat edilememiş olması" ve "iddia olunan hususun ispatı için gösterilen delillerin hüküm verilebilecek derecede hakimi ikna edememesi" koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerektiği kabul edilmektedir

, mahkemece yemin teklif etme hakkının hatırlatılması ancak ispat yükü kendisine düşen tarafın yemin deliline başvuru hakkının varlığı ile mümkündür. Yasal olarak kullanılma hakkı bulunmayan bir hakkın varlığının mahkemece hatırlatılması da düşünülemez. Yemin deliline dayanılabilmesi de ancak, ya tarafların delil listelerinde açıkça bu delile dayanmaları veya davacının dava dilekçesinde, davalının da cevap dilekçesinde yemin deliline dayanmaları veya uygulamada kabul edildiği şekliyle sair deliller ifadesine yer vermeleri ile olanaklıdır(20.10.2008 gün ve 2007/29532 Esas, 2008/27966 Karar sayılı ilamı).

Tüzel kişilerin taraf olduğu davalarda tüzel kişiye teklif edilen yemin, tüzel kişinin yetkili organı tarafından eda edilir. Bu temsilci, yemin konusu işlemin yapıldığı tarihteki değil, yemin teklif edildiği zamandaki temsilcidir. Ayrıca,

birlikte temsil söz konusu olduğu takdirde yeminin bağlayıcı olabilmesi için birlikte temsile yetkili kişilerin tamamının da yemin etmesi zorunludur.

İspat külfeti kendisinde olmayan tarafın karşı tarafa yönelttiği yemin hukuki sonuç doğurmaz.

DAVA :Davacı, izin ücreti, ikramiye, genel tatil alacaklarının ödetilmesine Karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi M.Göçer tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı; İş sözleşmesinin emeklilik suretiyle sonlandığını ancak bir kısım işçilik alacaklarının ödenmediğini iddia etmiştir. Davalı; davanın reddini savunmuştur. Mahkemece istek doğrultusunda karar verilmiştir.

Medeni Usul Hukukumuzda yemin delili kesin delil niteliğinde olup; uygulama ve öğretisi de iki başlık halinde ele alınmaktadır. Bunlardan birisi taraf yemini (Kesin yemin), diğeri de resen yemin (hakimin teklif ettiği tamamlayıcı yemin) dir.

Kesin yemin, ispat yükü kendisine düşen tarafın davanın haline etkili bir vakianın ispatı için diğerk tarafa teklif ettiği yemin olup, 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 344 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir. Yemin teklif edecek taraf, ispat yükü kendisine düşen fakat iddiasını veya savunmasını ispat edememiş olan taraftır.

Hakimin teklif ettiği tamamlayıcı yemin ise 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 356.maddesinde düzenlenmiş olup; maddede yer alan "iddia olunan hususun kesin delillerle ispat edilememiş olması" ve "iddia olunan hususun ispatı için gösterilen delillerin hüküm verilebilecek derecede hakimi ikna edememesi" koşullarının birlikte gerçekleşmesi gerektiği kabul edilmektedir.

Yine, Aynı Kanununun 195 ve devamı maddelerinde esasa cevap düzenlenmiş olup; davalının varsa karşı delillerini bildirmesi gereği, 200.maddede 179. ve 180.maddelere atıfla açıkça belirtilmiştir.

Yeri gelmişken belirtilmelidir ki, mahkemece yemin teklif etme hakkının hatırlatılması ancak ispat yükü kendisine düşen tarafın yemin deliline başvuru hakkının varlığı ile mümkündür. Yasal olarak kullanılma hakkı bulunmayan bir hakkın varlığının mahkemece hatırlatılması da düşünülemez. Yemin deliline dayanılabilmesi de ancak, ya tarafların delil listelerinde açıkça bu delile dayanmaları veya davacının dava dilekçesinde, davalının da cevap dilekçesinde yemin deliline dayanmaları veya uygulamada kabul edildiği şekliyle sair deliller ifadesine yer vermeleri ile olanaklıdır(20.10.2008 gün ve 2007/29532 Esas, 2008/27966 Karar sayılı ilamı).

Tüzel kişilerin taraf olduğu davalarda tüzel kişiye teklif edilen yemin, tüzel kişinin yetkili organı tarafından eda edilir. Bu temsilci, yemin konusu işlemin yapıldığı tarihteki değil, yemin teklif edildiği zamandaki temsilcidir. Ayrıca, birlikte temsil söz konusu olduğu takdirde yeminin bağlayıcı olabilmesi için birlikte temsile yetkili kişilerin tamamının da yemin etmesi zorunludur.

İspat külfeti kendisinde olmayan tarafın karşı tarafa yönelttiği yemin hukuki sonuç doğurmaz.

Somut olayda; davalı cevap dilekçesinin deliller bölümünde her türlü yasal delil ifadesi ile yemin deliline de dayandığını ifade etmiştir. 12.12.2007 havale tarihli dilekçesi ile de davacıya yıllık izinlerini kullanıp kullanmadığı yönünde yemin teklifinde bulunmuştur. Buna göre yukarıda açıklanan yasal ve hukuksal gerekçelere göre davalının yemin teklifi hususunda olumlu ya da olumsuz bir karar vermeden yazılı şekilde hüküm kurulması hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 18/02/2010 gününde oybirliğiyle karar verildi.

